

2. Сучасний тлумачний словник української мови: 50 000 слів / за заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В. В. Дубічинського. Харків : ВД «ШКОЛА», 2006. 832 с.

ДОБРОЧЕСНІСТЬ У СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ-ФІЛОЛОГА: ПОГЛЯД ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Шайнюк Христина Юріївна

*студентка факультету філології і журналістики,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

Чеснота краще, ніж багатство й почесі.

Георгій Кониський

Питання академічної доброчесності ґрунтовно висвітлене у ст. 42 чинного Закону України «Про освіту», зокрема надано трактування терміну, описано критерії дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти, зазначено академічну відповідальність щодо порушення тощо.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та або наукових (творчих) досягнень [1].

Досліджували тему принципів академічної доброчесності вчені різних сфер науки як в Україні (Г. Ульянова, О. Харитонова, А. Ковальова, М. Дойчик та ін.), так і за кордоном (М. Рой (Miguel Roig), М. Гарфінкель (M. Garfinkel), Дж. Бейлі (J. Bailey), Р. Барбато (R. Barbato) та ін.).

Питання доброчесності набуло популярності не лише у розквіт інформаційних технологій, а й у минулому столітті. Різниця лише у тому, якими методами це відбувалося.

Академічна доброчесність насамперед потребує звернення до гідності людини, до її поваги до інших. Чим вищий рівень

взаємоповаги, чесності та довіри у спільноті, тим якісніше людина здатна вирішити свої завдання і усвідомити, що варто починати з себе.

У дослідженні розглянемо доброчесність майбутнього вчителя-філолога.

Від того, які випускники виходять сьогодні зі шкільних стін, залежить, якими будуть абітурієнти та майбутні студенти. Молоді люди потрапляють зі школи в університет вже з певними сформованими звичками щодо навчання – як вчитися, як виконувати завдання, що є прийнятним і нормальним в процесі навчання, що можна, а чого не можна робити. Окрім того, на першому – другому курсі університету навчання не сильно відрізняється від шкільного – студент отримує розклад дисциплін, має чітко визначений графік, отримує оцінки за відвідування занять і проміжні завдання [2].

Дотримання академічної доброчесності, формування культури чесного навчання є важливим для розвитку всієї освіти, але водночас значущими вони є для кожного учасника академічного процесу – учня, студента чи викладача, адже безпосередньо впливають на рівень і якість знань, які вони отримують, і на те, якими спеціалістами вони стають в майбутньому. Добре підготовлені успішні спеціалісти з високою культурою навчання і дотриманням чітко визначених правил взаємодії стануть тим поколінням, яке зможе досягти успіху в дорослому житті і долучитися до розбудови успішної держави.

Доброчесність для майбутнього вчителя-філолога – це вміння висловлюватися самостійно, не беручи чужих думок за власні. Цьому потрібно вчитися з першого курсу, оскільки ця професія вимагає щоденної комунікації з багатьма людьми. Проте списувати студенти навчилися ще будучи учнями і цю звичку вони активно продовжують у вищій школі.

Якщо раніше студенти списували один в одного, то тепер – зі своїх смартфонів. З одного боку, це ніби і прогресивно – студенти опанували технічні засоби, уміють ними користуватися, здобувати потрібну інформацію (хоча це вітається у пошукових видах діяльності, а не під час тестування), а з іншого, – втрачають навички і бажання мислити й оперувати власними інтелектуальними ресурсами, власною, а не комп'ютерною пам'яттю. Друга проблема полягає в

долученні до власних досліджень результатів з інших наукових праць в курсових роботах, бакалаврських, магістерських та кандидатських дисертаціях.

Дуже часто майбутні вчителі-філологи, порушуючи форми вияву академічної доброчесності, використовують:

- академічний плагіат;
- академічне шахрайство;
- виконання на замовлення та (або) продаж академічних текстів (контрольних, курсових, кваліфікаційних робіт, дисертаційних досліджень і навчальної літератури);
- академічну фальсифікацію та фабрикацію;
- публікацію вигаданих результатів досліджень, будь-яких даних із питань освітнього процесу.

Найбільш розповсюдженим порушенням академічної доброчесності є академічний плагіат. Йдеться про використання матеріалів інших авторів, а також власних, зі своїх попередніх опублікованих досліджень без посилання на них. У державі створено спеціальні комісії для перевірки текстів, сайти на кшталт «Антиплагіат», але на теренах Інтернету подано інструкцію, як можна оминати антиплагіат.

Академічне шахрайство – така поведінка студентів, коли при виконанні навчальних завдань вони використовують в корисливих цілях недозволені матеріали, інформацію чи інші допоміжні засоби; найпоширенішою формою академічного шахрайства є списування, зокрема за посередництвом шпаргалок, через заглядання у роботу сусіда під час іспиту, колективну співпрацю між студентами заради отримання спільної для всіх вигоди, вчинення дій, направлених на попереднє та незаконне ознайомлення зі змістом екзаменаційних білетів тощо.

Фабрикація даних передбачає штучне створення вигаданих даних чи фактів на підтримку положень, які пропонуються автором у науковій праці.

Фальсифікація даних полягає у свідомій зміні чи модифікації вже наявних даних для підтвердження тих чи інших наукових висновків дослідника.

Виконання на замовлення та (або) продаж академічних текстів (контрольних, курсових, кваліфікаційних робіт, дисертаційних досліджень і навчальної літератури). У таких матеріалах можна зустріти найбільше списаних текстів, часто з граматичними помилками.

Багато студентів користуються популярною в Інтернеті продукцією готових робіт, проте майже кожен після купленого наосліп матеріалу розчаровується і, на жаль, не може покарати винного.

Отже, концепція академічної доброчесності в цивілізованому світі жодною мірою не є міфічною, це радше дієвий інструмент забезпечення і посилення якості вищої освіти. Міфи народжуються лишень в головах окремих людей, які свідомо не хочуть бачити нагальність проблеми, а то й мають з неї певний зиск. Тому українській вищій школі якраз на часі перестати жити міфами та переходити до ефективних дій, створюючи фундаментальні етичні цінності в царині української освіти!

Список використаних джерел

1. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Гужва О. О. Довідник з академічної доброчесності для школярів / уклад. М. В. Григор'єва, О. І. Крикова, С. Г. Певко; за загал. ред. О. О. Гужви. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 64 с.
3. Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 02.12 – 13.12.2019) / Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці», Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського, Фундація ADD. Варшава, 2019. 148 с.